

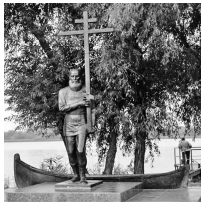
Б. О. Райнов

Кілійський район

КІЛІЙСЬКИЙ РАЙОН – район, що знаходиться у південно-західній частині Одеської області. Межує на Пд. з Румунією, на Зх. – з Ізмаїл., на Пн. – з Арциз., на Пн. і Сх. – з Татарбунар. р-нами Одес. обл. Утвор. 1940. У 1940–54 – у складі Ізмаїл., від 1954 – Одес. обл. Від липня 1941 до серпня 1944 – під контролем Румунії. 2003 у межі К. р. включено о-в [Зміїний](#). Пл. 1,4 тис. км². Насел. 58 707 осіб (2001, складає 89,6 % до 1989): українців – 40 %, росіян – 35 %, молдован – 16 %, болгар – 4 %, гаґаузів – 4 %. У складі р-ну – міста [Вилкове](#) та [Кілія](#) і 17 сільс. насел. пунктів. Лежить у межах *Причорноморської низовини*. Поверхня – низовинна плоска алювіал. та алювіально-лиманна рівнина, слаборозчлен. балками. Корисні копалини: пісок, глина, вапно. На тер. р-ну – оз. [Китай](#) і *Сасик*, пересихаючі р. Дракуля та Нерушай. На пд. межі – Кілій. гирло Дунаю. На Сх. омивається *Чорним морем*. Ґрунти переважно чорноземні пд. малогумусні, також солонцюваті. На Пд. – торф'яно-болотні Ґрунти і торфовища, на яружно-балкових місцевостях – лучно-чорноземні та лучно-солончак. Ґрунти. У р-ні – [Дунайський біосферний заповідник](#), ботан. заказник місц. значення Ліски. Частина о-ва Зміїний і прилеглої акваторії входить до складу однойм. заг.-зоол. заказника. Гол. пром. підприємства розташ. у райцентрі; працює Вилків. ремонтно-експлуатац. база флоту. Спеціалізація с. господарства – рослинництво зернового та тваринництво м'ясо-молоч. напрямів. Пл. с.-г. угідь 64 тис. га. Серед найбільших підприємств із вирощування рису – «Маяк», «Дунай», «Придунай. рисове госп-во», винограду – «Дружба», «Дунайський-Агро», тваринницьких – «Єрмак» (племрепродуктор; худоба породи південна м'ясна), «Перемога», з розведення гусей – «Вікторія» (племрепродуктор; порода велика сіра), «Дружба» (порода італійська біла). Функціонує понад 20 риболов. госп-в. У Вилковому – низка підприємств, які здійснюють експорт очерету. Заг. довж. автошляхів 747,4 км, з них із твердим покриттям – 505 км. Р-н перетинає залізниця Одеса–Ізмаїл (залізнич. ст. Дзинілор). Розмаїття флори та фауни дельти Дунаю, унікальність Вилкового (завдяки наявності великої кількості каналів, єриків жит. пересуваються переважно на човнах; у народі називають «укр. Венецією»), пам'ятки Кілії, рекреац.-оздоровчі ресурси узбережжя Чорного моря, о-в Зміїний створюють умови для розвитку в р-ні екол., сільс., істор., оздоров. та ін. видів туризму. У К. р. – 20 заг.-осв. шкіл, 3 навч.-вихов. заклади «школа-дитсадок», школа-інтернат, 17 дитсадків, Дунай. навч.-консультац. пункт Київ. академії водного транспорту; 17 Будинків культури, 4 клуби, 24 б-ки,

2 Будинки дит. і юнац. творчості, 2 муз. школи, [Кілійський історико-краєзнавчий музей](#); центр. рай. лікарня, 2 міські лікарні, 1 дільнична лікарня, 6 лікар. амбулаторій, 9 фельдшер.- акушер. пунктів; 2 ДЮСШ; 28 баз відпочинку, 4 дит. оздоров. табори (с. Приморське). Виходять г. [«Дунайская заря»](#) і *«Наше время»*. Нар. аматор. колективи: театр, духовий оркестр, ансамбль молдав. пісні сім'ї Лупан, фольклорно-обрядовий колектив, вокал. ансамблі «Марія», «Хороші дівчата», «Ретро», «Мирновчанка» (рос. пісні), «Сільські мадонни» (укр. пісні), «Василяночка» (абаян. пісні). Функціонує зразк. хореогр. колектив «Талісман». Діють реліг. громади УПЦ МП, рос. православ. старообрядниц. церкви, свідків Єгови, адвентистів сьомого дня, євангел. християн-баптистів. У К. р. – 20 пам'яток архітектури: у Вилковому – церква Різдва Пресвятої Богородиці (1881), Свято-Микол. церква (1887), церква св. Миколи Чудотворця (1913). Встановлено 2 мемор. комплекси, 17 пам'ятників воїнам, які загинули під час 2-ї світової війни. Серед видат. уродженців – філософ, театрознавець [Т. Гуменюк](#) (с. Шевченкове), фахівець у галузі мор. транспорту *П. Суворов* (с. Мирне); молдав. поет [П. Боцу](#) (с. Приозерне); маршал Рад. Союзу, двічі Герой Радянського Союзу *С. Тимошенко* (с. Фурманівка).

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Кілійський район / Б. О. Райнов // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-6845>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).